

İTHALATTA GÖZETİM UYGULAMASI KAPSAMINDA ÖDENEN KDV’NİN İNDİRİMİ VE DÖNEMSEL YMM RAPORLAMA YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İthalatta gözetim uygulanması, korunma önlemleri ve ithalatta haksız rekabetin önlenmesi hakkında ilgili mevzuat kapsamında ödenen Katma Değer Vergisi’nin (KDV) indirim haklarına yönelik yayımlanan **7846 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile KDV Genel Uygulama Tebliği (Seri No: 57)** uyarınca matrah ayrımı, KDV indirim kısıtlaması ve mükellefler tarafından yerine getirilmesi gereken Özel Amaçlı YMM Raporu / bildirim zorunluluklarına ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

ÖZET OLARAK;

- **İlk Bildirim Dönemi ve Kapsam:** Gözetim uygulamasına ilişkin ilk bildirim dönemi olan **2026 yılı birinci dönem** yükümlülüğü, **31.01.2026 – 30.06.2026** tarihleri arasındaki ithalat işlemlerini kapsamakta olup, söz konusu döneme ait bildirimlerin vergi dairesine son ibraz tarihi **31.07.2026**'dır.
- **Yükümlülük Kapsamındaki Mükellefler:** İthalat işlemi gerçekleştiren ve Katma Değer Vergisi (KDV) mükellefiyeti bulunan **tüm işletmeler** bu yasal yükümlülük kapsamındadır.
- **Bildirim ve YMM Raporu Zorunluluğu:** Belirlenen hadleri aşsın veya aşmasın, ithalat yapan tüm KDV mükellefleri bağlı bulundukları vergi dairesine dönemsel bildirim yapmakla yükümlüdür. Altı aylık kümülatif ithalat bedeli **2.600.000 TL’yi aşan** mükellefler ise bu hesaplamaları ayrıca **Özel Amaçlı YMM Raporu** ile tevsik etmek zorundadır.
- **İndirilemeyen KDV’nin Durumu:** Düzenleme kapsamında indirim hakkı kısıtlanan KDV tutarı; mükellefin tercihiyle göre doğrudan malın/sabit kıymetin **ithalat maliyetine** eklenebilecek ya da **dönem gideri** olarak dikkate alınabilmektedir.
- **Süresinde Yerine Getirilmeyen Yükümlülüklerin Riski:** Belirlenen yasal süreler içinde yükümlülüklerini yerine getirmeyen KDV mükellefleri; vergi dairesi otomasyon sistemleri tarafından otomatik olarak **"riskli"** addedilerek **vergi inceleme sevkine (risk odaklı incelemeye)** konu edilebilecektir.

Temel Kavramlar ve Tanımlar

Mevzuatın doğru uygulanabilmesi için gümrük ve ithalat işlemlerinde geçen temel kavramların tanımları aşağıdadır:

- **CIF Bedeli (Cost, Insurance, and Freight):** İthal edilen malın bedeline, limana veya giriş yerine kadar olan sigorta (insurance) ve navlun/nakliye (freight) giderlerinin de eklenmesiyle oluşan maliyet değeridir. Gümrük mevzuatında asıl yasal matrahın tabanını oluşturur.
- **İthalat Bedeli:** Yasal mevzuatta net ve kesin bir tanımı yapılamamakla birlikte uygulamada iki farklı yaklaşımla ele alınmaktadır. Kambiyo mevzuatına göre ithalat bedeli, **ithal edilen mal karşılığında yurt dışındaki satıcıya fiilen yapılacak / transfer edilecek ödemeyi** ifade eder.

Buna karşılık vergi idaresi, yayımladığı resmi olmayan açıklama ve görüşlerinde dönemsel bildirim/YMM raporlama sınırlarının tespitinde esas alınmak üzere; malın gümrük beyannamesindeki faturaya dayalı bedeline, varsa gözetim bedeli farkı ve buna bağlı ek mali yükümlülüklerin dâhil edildiği toplam tutarı işaret eden benzer bir yaklaşım sergilemektedir.

- **Gözetim Uygulaması:** Yerli üreticilerin korunması amacıyla, belirli malların ithalatında Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen asgari birim fiyatların (gözetim fiyatı) altında beyanda bulunulamaması uygulamasıdır. Malın gerçek fatura bedeli (CIF) bu sınırın altındaysa, aradaki fark gümrük beyannamesinde **Yurt Dışı Gider (Tevsik Edilemeyen Gider)** olarak matraha eklenir.

Gözetim ve Korunma Önlemleri Kapsamında KDV İndirim Yasağı

7846 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca; ithalatta gözetim uygulaması hakkında ilgili mevzuat uyarınca, gözetim uygulamasına tabi tutulan mallara ilişkin gümrük beyannamelerinde beyan olunan ve tevsik edilemeyen tutarlar ile bu tutarlar nedeniyle doğan ve katma değer vergisi matrahına dâhil olan her türlü vergi, resim, harç ve paylar dolayısıyla ödenen katma değer vergisinin indirim hakkı kaldırılmıştır.

Ancak, söz konusu uygulamalar kapsamında ithal edilen mallara ilişkin KDV matrahında bu uygulamalar dışında kalan bedeller (CIF bedeli) ile bu bedellere ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve paylar dolayısıyla ödenen KDV'nin indirim konusu yapılması mümkündür.

Matrah Ayrımı ve İndirilecek KDV Hesaplama Örneği

(A) A.Ş. ithalatta gözetim uygulaması kapsamında CIF bedeli 4.000.000 TL, gözetim bedeli ise 10.000.000 TL olan bir ürünü ithal etmektedir. İthal edilen ürüne ilişkin %10 oranında gümrük vergisi (GV), %15 oranında ilave gümrük vergisi (İGV) ve %20 oranında KDV ödenmiştir. Gözetim uygulaması nedeniyle oluşan ve tevsik edilemeyen tutar ithalata ilişkin gümrük beyannamesinde yurt dışı gider olarak beyan edilmiştir.

Buna göre ithalatta gözetim uygulaması kapsamında indirilemeyecek KDV ile indirilebilecek KDV tutarları aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

Gümrük Vergisi Matrahı	:	10.000.000 TL
Gümrük Vergisi (%10)	:	1.000.000 TL
İlave Gümrük Vergisi (%15)	:	1.500.000 TL
KDV Matrahı	:	12.500.000 TL
KDV (%20)	:	2.500.000 TL
Yurt Dışı Gider (Tevsik Edilemeyen Gider)	:	6.000.000 TL (10.000.000 - 4.000.000)
Yurt Dışı Gidere İsalet Eden GV	:	600.000 TL (6.000.000 * %10)
Yurt Dışı Gidere İsalet Eden İGV	:	900.000 TL (6.000.000 * %15)
İndirilemeyecek KDV Matrahı	:	7.500.000 TL (7.500.000 * %20)
İndirilemeyecek KDV	:	1.500.000 TL (7.500.000 * %20)
CIF Bedeli	:	4.000.000 TL
CIF Bedeli Üzerinden Hesaplanan GV	:	400.000 TL (4.000.000 * %10)
CIF Bedeli Üzerinden Hesaplanan İGV	:	600.000 TL (4.000.000 * %15)
İndirilecek KDV Matrahı	:	5.000.000 TL (4.000.000 + 400.000 + 600.000)
İndirilecek KDV	:	1.000.000 TL (5.000.000 * %20)

İndirimi Kabul Edilmeyen KDV'nin Vergi Matrahlarındaki Durumu

31.01.2026 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren yeni düzenlemeye göre; gümrükte ödenen toplam 2.500.000 TL KDV'nin, belgelendirilemeyen yurt dışı gider farkından kaynaklanan **1.500.000 TL'lik kısmı** 1 No.lu KDV Beyannamesinde indirim konusu **yapılamaz**.

İndirimi Reddedilen KDV (1.500.000 TL): 57 Seri No.lu Tebliğ uyarınca indirim hakkı kısıtlanan gümrükteki bu KDV tutarı, KDVK m. 58 çerçevesinde mükelleflerin tercihiine bağılı olarak doğrudan ilgili malın/sabit kıymetin **ithalat maliyetine** eklenebilecek ya da **dönem gideri** olarak dikkate alınabilecektir.

Yine Ödenen Fiili Vergiler (GV ve İGV Farkı): Gözetim farkı nedeniyle gümrük idaresine makbuz karşılığı fiilen ve mecburen nakden ödenen 600.000 TL GV ve 900.000 TL İGV, ithalatın gerçekleşmesi için yapılması zorunlu yasal harcamalardır. Bu nedenle, VUK m. 262 uyarınca **ithalatın durumuna göre malın maliyetine eklenmeli veya doğrudan dönem gideri** olarak yasal kayıtlara alınmalıdır.

Dönemsel Bildirim ve Özel Amaçlı YMM Raporu İbraz Zorunluluğu

Mükellefler, takvim yılının **altışar aylık dönemleri** itibarıyla gerçekleştirdikleri ithalat işlemlerinde söz konusu Karar kapsamında doğru bir şekilde indirim kısıtlaması uygulayıp uygulamadıklarını, **altışar aylık dönemleri izleyen ayın sonuna** kadar tevsik etmekle yükümlüdürler. 46 Sıra No.lu 3568 Sayılı Kanun Genel Tebliği uyarınca belirlenen yasal hadler çerçevesinde süreç şu şekilde işletecektir:

- **2.600.000 TL ve Altında Kalan İthalatlar:** Takvim yılının altışar aylık dönemleri itibarıyla kümülatif ithalat bedeli **2.600.000 TL'yi aşmayan** mükellefler, kısıtlamaya doğru uyduklarını gösteren dönemsel bildirim yazısını/dilekçesini izleyen ayın sonuna kadar bağlı oldukları vergi dairesine ibraz ederler.
- **2.600.000 TL'yi Aşan İthalatlar:** Altışar aylık dönemler itibarıyla kümülatif ithalat bedeli **2.600.000 TL'yi aşan** mükellefler, ilgili kısıtlamaların doğru uygulandığını izleyen ayın sonuna kadar ibraz edilecek **Özel Amaçlı YMM Raporu** ile tevsik etmek zorundadırlar.

Tam Tasdik Muafiyeti: Mükellefin ithalatın yapıldığı yıl için süresinde düzenlenmiş yasal bir **YMM Tam Tasdik Sözleşmesi** bulunması halinde, dönem sonlarında ayrıca bir "Özel Amaçlı YMM Raporu" ibraz edilmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak bu durumda, düzenlenecek olan yıl sonu **Tam Tasdik Raporu** içerisinde 7846 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı kapsamındaki ithalatlara ve indirim konusu yapılmayan KDV tutarlarına yönelik detaylı açıklama ve analiz bulunması zorunludur.

Bildirim ve Rapor İbrahiminin İdari Sonuçları: 57 Seri No.lu Tebliğ kapsamında öngörülen bildirim yazısının verilmemesi veya Özel Amaçlı YMM Raporunun süresinde ibraz edilmemesi durumunda, mevzuatta tanımlanmış **doğrudan spesifik bir cezai müeyyide bulunmamaktadır**. Ancak, gümrük verileriyle sistem üzerinden yapılacak çapraz kontroller neticesinde, yükümlülüğü yerine getirmeyen mükellefler vergi dairesi otomasyon sistemleri tarafından otomatik olarak **"riskli"** addedilerek **vergi inceleme sevkine (risk odaklı incelemeye)** konu edilebilecektir. Her ihtimalde karşılık konuya ilişkin bir bilgilendirmenin vergi idaresinden yapılmasında fayda olacaktır.

SAYGILARIMIZLA,

Not ;

BİLGİ(Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri), Türkiye'deki tüm gümrük işlemlerinin bilgisayar ortamında yürütülmesini ve denetlenmesini sağlayan yazılım sisteminin adıdır Konuya ilişkin kodlar ve açıklamalar ile dikkate alınacak açıklamalar ekte yer almaktadır.

İndirimi Yasaklanan Kodlar	
BİLGE Sistemi Kodu	Vergi ve Yükümlülük Türü
20	Dampinge Karşı Vergi
21	Sübvansiyona Karşı Vergi
33	Anti-damping KDV
34	Ek Mali Yükümlülük Adet
38	Ek Mali Yükümlülük KDV
39	Ek Mali Yükümlülük
61	Telafi Edici Vergi

İndirimi Kısmen Yasaklanan Kodlar

BİLGE KODU	VERGİ/FON ADI	KDV İNDİRİM DURUMU	UYGULAMA ESASLARI ÖZEL ŞARTLAR
Kod 10	Gümrük Vergisi	Tam / Kısmi İndirim Var	Yalnızca gerçek CIF bedeline isabet eden kısım indirilebilir. Gözetim farkından kaynaklanan bölüm indirilmez.
Kod 59	İlave Gümrük Vergisi	Tam / Kısmi İndirim Var	Yalnızca gerçek CIF bedeline isabet eden kısım indirilebilir. Gözetim farkından kaynaklanan bölüm indirilmez.
Kod 40	Katma Değer Vergisi (KDV)	Tam / Kısmi İndirim Var	İşlemin niteliğine ve yasal mevzuata göre tam veya kısmi indirim imkânı korunmuştur.
Kod 50 / 51 / 52 / 93	Özel Tüketim Vergisi (ÖTV)	Tam / Kısmi İndirim Var	İşlemin niteliğine göre mevzuat çerçevesinde indirim hakları saklıdır.
Kod 70	Toplu Konut Fonu	Tam / Kısmi İndirim Var	KDV indirimi tamamen ortadan kaldırılmamış olup, işlemin yapısına göre indirim yapılabilir.